

k příkazu, ani ve službách žalovaného, vždyť nebyl vůbec v jeho službách, ani od něho žádného příkazu k jízdě neobdržel. Zákon v Šu 4 má jen na zřeteli, že poškozené dopravované osobě příkaz osoby ručící byl dán a ta že se účastnila v živnostenském provozování podniku žalovaného. Pouhá okolnost, že P. jel ve voze bez vědomí a svolení žalovaného, ručení tohoto za úraz P-ův odůvodniti nemůže. Okolnost, že šofér byl ve službách žalovaného a že zaplatiti měl žalovanému za jízdu, na věci ničeho nemění, ježto nejde o úraz šoférův, nýbrž P-ův, a u toho tu není podmínek Šu 4 zákona. O vinu neb opomenutí žalovaného ve smyslu občanského zákona žalobce vůbec nárok žalobní neopírá, a, poněvadž tu není podmínek Šu 4 zákona čís. 162 ř. zák. z roku 1908, musela býti žaloba jako bezdůvodná zamítnuta. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil z důvodů prvního soudu.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Soud dovolací sdílí názor soudu odvolacího, že při živnostenském provozování dopravy automobilem jest podmínkou náhradního nároku ve smyslu Šu 4 zákona automobilového, by mezi podnikatelem dopravy automobilové po živnostensku provozované a osobou dopravovanou došlo ke smlouvě ohledně dopravy. Ke smlouvě této však dle zjištění nižších soudů mezi zemřelým synem žalobcovým a žalovaným nedošlo, an šofér žalovaného nebyl oprávněn za žalovaného bez jeho vědomí se zemřelým synem žalobcovým smlouvu o jeho dopravě automobilem uzavřít a také jí skutečně neuzavřel, naopak zemřelého syna žalobcova jen jako svého kamaráda bezplatně na osudnou cestu automobilem sebou vzal, aniž o tom žalovaný věděl nebo věděti mohl. Jest proto správným názor soudu odvolacího, že žalobci nárok na náhradu škody nepřisluší, ježto zde není předpokladů Šu 4 aut. zák.

Čís. 6542.

Služební řád pro železniční zaměstnance.

Předpis Šu 133 (nyní § 118) služ. řádu vztahuje se pouze na kvotu aktivních požitků, jež byla podle předpisu již vyplacena, ale zaměstnanci snad nenáleží, nikoliv na zálohu, poskytnutou na požitky s výhradou dodatečného súčtování. Zálohu takovou lze v případě pensionování srážeti z odpočivných požitků, pokud podléhají exekuci.

(Rozh. ze dne 2. prosince 1926, Rv II 689/26.)

Koncem roku 1921 bylo žalobci, tehdy železničnímu úředníku v činné službě, vyplaceno dráhou jako záloha na nově upravené požitky, s výhradou dodatečného jich přepočítání a súčtování zálohy, o 4.870 Kč více, než mu náleželo. Dráha si pak přeplatek srážela a sice srazila si celkem 1.880 Kč z aktivních služebních příjmů žalobcových a po jeho pensionování zbytek 3.070 Kč. Žalobě, již se žalobce domáhal na československém eráru zaplacení 4.870 Kč, vyhověl procesní soud první

stolice potud, že mu přiznal 3.070 Kč, jež dráha srazila z odpočivných požitků žalobcových, ohledně 1.800 Kč, sražených z aktivních požitků žalobcových, žalobu zamítl. O d v o l a c í s o u d k odvolání žalovaného eráru napadený rozsudek potvrdil.

N e j v y š š í s o u d žalobu úplně zamítl.

D ů v o d y:

První soud zjistil, že zažalovaný peníz nebyl žalobci na konci roku 1921 vyplacen jako část služebních požitků, nýbrž jako záloha na nově upravené požitky s výhradou dodatečného jich přepočítání a súčtování zálohy, a uznal následkem toho žalobce právem za povinna vrátiti 4.870 Kč, o něž mu zálohou bylo vyplaceno více, než mu náleželo. První soud uznal dále, že dráha byla oprávněna srážeti si tento přeplatek z aktivních požitků žalobcových, a zamítl proto žalobu ohledně 1.800 Kč, jež byly žalobci sraženy za jeho aktivní služby, vyhověl však žalobě ohledně 3.070 Kč, jež mu byly sraženy z jeho požitků pensijních, poněvadž prý dráha nebyla podle Šu 118 služebního řádu k této srážce oprávněna. Ohledně zamítnuté části žaloby vešel rozsudek prvního soudu v moc práva, ohledně 3.070 Kč potvrdil odvolací soud první rozsudek z důvodů, podstatně stejných. Žalovaná železniční správa dovolává se právem z rozhodnutí odvolacího soudu podle Šu 503 čís. 4 c. ř. s. pro nesprávné právní posouzení, neboť příslušná ustanovení služebního řádu byla nižšími soudy vyložena nesprávně. Předpisu Šu 140 (nyní 127) služebního řádu nelze vůbec použiti, poněvadž jest zařaděn v oddílu IX., týkajícím se výhradně zaměstnanců, jichž služební poměr skončil jiným způsobem, než odchodem na odpočinek. O zaměstnancích pensionovaných platí oddíl VIII. služebního řádu a tu ustanovuje § 133 (nyní 118) v původním německém textu »Bei einem in den Ruhestand versetzten Bediensteten findet eine Rückforderung einer bereits ausgezahlten, ihm etwa nicht gebührenden Quote der Aktivitätsbezüge nicht statt«, v nynějším českém doslovu podle tvrzení žalobce: »Částky činných požitků, které byly pensionovanému zaměstnanci vyplaceny neprávem, se nevy-máhají zpět.« Ze srovnání obou textů nejde na jevo, že by byl mezi nimi rozdíl, což nasvědčuje pravdivosti přednesu žalobce samého, že český text jest pouhým překladem dřívějšího textu německého, a netřeba se proto zabývat pochybnostmi, jež by mohl vzbuzovati český text sám o sobě, jsa vytržen z ostatních předpisů služebního řádu. Vykládá-li se však v souvislosti s původním německým doslovem a s jinými ustanoveními služebního řádu, nelze souhlasiti s odvolacím soudem, že by toto ustanovení platilo na všechny výplaty ze služebního poměru, na něž zaměstnanec snad neměl práva. Předpis vztahuje se pouze na kvotu aktivních požitků, jež byla podle předpisu již vyplacena, ale zaměstnanci snad nenáleží, nikoliv na zálohu poskytnutou na požitky, s výhradou dodatečného súčtování. Co se má rozuměti kvotou (částí) neprávem vyplacených aktivních požitků plyne z Šu 65 sl. ř., ustanovujícího, co se smí sraziti ze splatných kvot stálých požitků. Jsou to částky, ve kterých se stálé požitky, určené roční sumou, podle Šu 53 sl. ř. vyplácejí předem, totiž u služného, adjuta, osobního přídavku částky měsíční, u příby-

tečného, osobního a místního přídatku k příbytečnému částky čtvrtletní. Odejde-li zaměstnanec na odpočinek a přestane konati službu v době, za kterou již obdržel předem vyplacenou kvotu stálých požitků, měl by podle všeobecných právních zásad vrátiti z ní část připadající na dobu, v níž již nekonal služby. Služební řád ustanovuje v §u 133 (118) ohledně pensistů stejně jako v §u 140 (127) ohledně zaměstnanců, jichž služební poměr vůbec pominul, že se vrácení těchto přeplatků nemá požadovati. Na jiné přeplatky se tato ustanovení nevztahují, o těch platí všeobecné pravidlo §u 65 písm. b) sl. ř., že ze splatných kvot stálých požitků smí býti sráženy pohledávky ze služebního poměru, jmenovitě náhrady podle §u 33 sl. ř. Podle §u 33 sl. ř. mohou náhrady tam zmíněné býti vymáhány i z požitků odpočivných, arci jenom potud, pokud podléhají exekuci, že by však byly předpisy o obmezení exekuce na výslužné porušeny srážkami z odpočivných požitků žalobcových, nebylo tvrzeno. Názor nižších soudů, že dráha nebyla oprávněna přeplatek 3.070 Kč srážeti z pensijních požitků žalobcových, jest tedy mylný.

Čís. 6543.

Pozemková reforma.

Čl. 297 mírové smlouvy Versaillské nelze použití na pozemkovou reformu. Ani cizinci nepřisluší za zabraný majetek úplná náhrada, nýbrž pouze náhrada vyměřená podle předpisů náhradového zákona. Na tom nebylo ničeho změněno předpisem §u 35 náhr. zák. Požadavkem vyšší sociální spravedlnosti v pozemkové reformě jest odůvodněna výjimka z předpisu §u 365 obč. zák. o poskytnutí plné náhrady.

Rozdíl mezi mezinárodním právem a mezinárodním soukromým právem. V řízení o stanovení přejímací ceny za zabraný majetek nelze přihlídnouti k zásadám, užívaným mezinárodním rozhodčím soudem.

Nařízení ze dne 21. ledna 1921, čís. 53 sb. z. a n., má platnost zákona a lze je soudům přezkoumávati jen potud, zda neporušilo zásadu prvního odstavce §u 41 náhr. zák.

V řízení o stanovení přejímací ceny za zabraný majetek nelze použití ustanovení civilního soudního řádu (reálního odhadního řádu) o znalcích.

(Rozh. ze dne 7. prosince 1926, R I 1008/26.)

Stížnosti vlastníka zabraného majetku, příslušníka říšskoněmeckého, do rozhodnutí Státního pozemkového úřadu o stanovení přejímací ceny nebylo vyhověno žádným ze soudů tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Co se týče otázky, zda stěžovateli jako cizozemci přísluší plná náhrada za převzaté zabrané nemovitosti (§ 365 obč. zák.), či jen náhrada vyměřená podle předpisů náhradového zákona, tedy podle cen let 1913 až 1915 (§ 41 náhr. zák.) a zdali požadavek plné náhrady odůvodniti lze